

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת ארבע כנפות

105

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

"וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּים"

תפקידו של הלוי לעסוק בתורה יומם ולילה. זהו השבט שמנהיג את העם היהודי. זה עולם הישיבות של ימינו. מתוך הרצאותיו של הרב אמנון יצחק

שהובדל לעבוד את ד' לשרתו ולהורות דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים שנאמר: "יִזְרֹוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְתוֹרָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל" (דברים לג י). לפיכך הובדלו מדרכי העולם. לא עורכין מלחמה שבט לוי כשאר ישראל ולא נוחלין ולא זוכין לעצמן בכח גופן, אלא הם חיל ה' שנאמר: "כִּרְךָ ד' חִילוֹ" (דברים לג יא). והוא ברוך הוא זוכה להם שנאמר: "אֲנִי חִלָּקְךָ וְנִחַלְתְּךָ" (במדבר יח כ) (הלכות שמיטה ויובל פרק יג הלכה יב).

אומר הקב"ה: אתם לא נוחלים, אתם לא יוצאים למלחמה. אותה התורה שמחייבת שיהיה צבא, אומרת ששבט אחד לעולם לא יהיה בצבא קוראים לו שבט לוי. זה השבט שלי "וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּים" אומר הקב"ה. אלה המנהיגים הרוחניים של העם היהודי. אותם לא תקחו לצבא, אפילו במלחמת מצוה שאני הקב"ה, אומר לכם: "וְצֵא הַלָּחֶם בַּעֲמֶלְךָ" (שמות יז ט) הם לא יוצאים! ולמה הם לא? אומר הקב"ה: אני מיניתי אותם להיות המנהיגים של העם היהודי - "וְשָׁמְרוּ הַלְוִיִּים אֶת מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן הָעֵדוּת" (פרשת במדבר א ג) - אלה שיושבים באהלה של תורה הם המנהיגים הרוחניים של העם היהודי, בלעדיהם לא תכון היהדות.

היום, הישראלים לוקחים את התפקיד של ישמעאל, "וְעַל תִּרְכָּבָה תַּחֲיָה" (בראשית כז מ). ושל עשיו "וְהִדְרִים יָדֵי עֶשָׂו" אך התורה אמרה לא כך, "הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב - וְהִדְרִים יָדֵי עֶשָׂו" (בראשית כז ב). אנחנו מתפללים ואומרים "אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ" באמת וזהו! ככה מנצחים - כמו תולעת. "אַל תִּירָאִי תוֹלַעֵת יַעֲקֹב" אומר

ועשיית רצונו. לכן לא יחסרו את ה'הכל טוב' כיון שהקב"ה תמיד מצוי ואף פעם לא חסר להם ואין יותר טוב מזה.

למשל שבט לוי, שבט שה' בחר בו מכל השבטים, ככתוב: "וְאֲנִי הִנֵּה לִקְחָתִי אֶת הַלְוִיִּים מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר רֶחֶם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּים" (במדבר ג יב) עם ישראל חטא במדבר בחטא בעגל. בני לוי לא חטאו. בתחילה היו הבכורות מקריבים קרבנות ועושים את עבודת הכהנים, אבל כיון שהם חטאו ונכשלו בעגל נלקחה מהם העבודה וניתנה ללוים ולכהנים. ומה תפקידו המיוחד של שבט לוי? לעסוק בתורה יומם ולילה. זה השבט שמנהיג את העם היהודי תמיד על פי התורה והוא עולם הישיבות של היום. הרמב"ם מסביר: "ולמה לא זכה שבט לוי בנחלת א"י ובכיתת עם אחיו? מפני

כתוב: "כְּפִידִים רָשׁוּ וְרַעְבוּ וְדָרְשׁוּ ד' לֹא יִחְסְרוּ כָּל טוֹב" (תהלים לד יא). דוד המלך אומר: אפילו מלכי היער "רָשׁוּ וְרַעְבוּ" משום שאם הקב"ה לא מזמן להם את טרפם והזברה והצבי לא יחלפו על פניהם. מאין יבוא אל פיהם מזונם? לכן הכתוב אומר: "הַכְּפִידִים שְׁאֲגִים לְטָרֵף וּלְבָקָשׁ מֵאֶל-אֲכָלָם" (שם קד כא). הכפידים שואגים ומבקשים מהקב"ה את האוכל, אבל לעמתם; "דָּרְשׁוּ ד' לֹא יִחְסְרוּ כָּל טוֹב".

שואל בעל ה'לב אליהו': "דָּרְשׁוּ ד' לֹא יִחְסְרוּ כָּל טוֹב"? הרי אפשר להכנס לבתים לפתוח את המקרר ולראות שחסר? אבל דוד המלך אומר: "לֹא יִחְסְרוּ כָּל טוֹב" - הכונה היא שרוב העולם לא מסתפק בטוב בלבד, הוא רוצה "כָּל טוֹב". פחות מְכָל טוֹב לא מספיק להם, אבל לְדָרְשׁוּ ד' לא חסר הכל טוב.

משל לאחד שנכנס לבית של יראים, ראה שנים עשר ילדים תפס את ראשו ביציאתו וספר: "הייתי בבית זה ולא ראיתי בו ערכת עזרה ראשונה, אין תרופות כלל, ממש אין כלום בבית הזה, איזו מן אחריות זאת של ההורים?" ענה לו פקח אחד ואמר: "אם הם לא מחזיקים תרופות סימן שכולם בריאים".

אומר בעל ה'לב אליהו': יש כאלה שחסר להם את ה"כָּל טוֹב" למרות שטוב להם, הם חולים במחלה של השגת ה"כָּל טוֹב", אך אלה שהם "דָּרְשׁוּ ד' " לא חסרים את ה"כָּל טוֹב". הנה. אין להם את המחלה הזו! השגוען שיהיה להם "כָּל טוֹב". למה? כי הם "דָּרְשׁוּ ד' ". דבר אחד הם רק דורשים, את ד', את קרבתו

'גנזי המלך' מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא'. למותר לציין שאין לסמוך על הנאמר בו לפסיקת הלכה.

שו"ת חברותא

חיוב נשים בתפילת מוסף

וכדי שיבואו הקרבנות משל צבור אמרה תורה שישקול כל אחד מחצית השקל ולכך אינה בכלל 'מצות עשה שהזמן גרמא' ואף הנשים היו מחויבות בה אילו לא נתמעטו ממקראות אחרות.

אבל מדעת 'המאירי' נראה שגדר מצות השקלים, שיש חובה אחת לשנה לשקול מחצית השקל לבית המקדש ויעוד השקלים עבור הקרבת קרבנות הם, אך אינו מגדר המצוה עצמה ולכך הוה מכלל המצוות שהזמן גרמא שהנשים פטורות.

תורה על מצות השקלים "כָּל הָעֶבֶר עַל הַפָּקָדִים" (שם פסוק יג) ולכן אין הנשים חייבות שאינם בפקודים. והרלב"ג דרש מדאמר הכתוב: "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (פס' יב) ולא בנות ישראל.

אם היא מצוה שהזמן גרמא

והמאירי (פ"א מ"א) פירש שנשים

מערכת 'חברותא' מיוחדת ל'גנזי המלך'

שקלים דף ג' ע"ב

שאלה: שמעתי שנשים פטורות מתפילת מוסף, רצוני לברר: מה המקור לכך ומה שונה תפילת מוסף מתפילת שחרית?

תשובה: כתב 'המשנה ברורה' (סימן ק"ו סק"ד): שדעת רוב הפוסקים וכן הכריע בספר 'שאגת אריה', שנשים חייבות בתפילת שחרית ומנחה, אף שהיא מצות עשה מדברי סופרים שהזמן גרמא, הואיל ותפילה היא בקשת רחמים ותפילת מוספין, בצל"ח (ברכות כ.). כתב דפטורות, אבל בספר 'מגן גבורים' פסק דחייבות ע"ש.

נשים במחצית השקל

בדף ג' ע"ב שנינו במשנה: 'את מי ממשכנין (על שלא הביא שקליו), ליום וישראלים וגרים ועבדים משוחררים, אבל לא (ממשכנין) את הנשים', (שהן פטורות ממחצית השקל). וכן פסק הרמב"ם (הלכות שקלים פ"א ה"ז) שאין הנשים חייבות במחצית השקל ודלא כדעת 'הגהות מרדכי' שהביא 'המגן אברהם' (סימן תרצ"ד סק"ג) שאף הנשים חייבות במחצית השקל וכבר תמה עליו 'המגן אברהם' שם, (ועיין ב'שיירי קרבן' ד' ע"א).

נשים בתפילת מוסף

הגאון רבי עקיבא איגר בהגהותיו על ה'שלחן ערוך' (סימן ק"ו) מביא מתשובת 'בשמים ראש' (סימן פ"ט), דנשים פטורות מתפילת מוספים, משום שאינה באה אלא לזכר חיוב הקרבנות ואשה לא היתה שוקלת ואין לה חלק בקרבנות צבור, אלא דכבר נהגו להתפלל כל דבר וחייבו עצמן בכל המצוות, (ויש לפרש דאף שגם 'תפילות כנגד תמידין סדרים' כמבואר בברכות כ"ו: אף על פי כן כיון דרחמי ניניהו תיקנום אנשי 'כנסת הגדולה' אף לנשים ומה שאין כן בתפילת מוסף שאינה אלא כנגד הקרבן). ■

פטורות ממחצית השקל משום דהוי מצות עשה שהזמן גרמא. אבל ב'מנחת חנוך' (מצוה ק"ה) כתב בפשיטות דמצות השקלים הוה מצות עשה שאין הזמן גרמא ולא נתמעטו הנשים אלא ממקראות הנ"ל.

גדר מצות השקלים

ומשמע דסובר 'המנחת חנוך' שגדר מצות השקלים אינו אלא הכשר להבאת קרבנות צבור והמצוה היא לדאוג על הבאת הקרבנות משל צבור ולכך אין מצות השקלים תלויה בזמן שכל שעה ושעה מחויב כל איש מישראל לדאוג שיקריבו קרבנות הצבור בבית המקדש

מקור שהנשים פטורות

ופירשו 'הקרבן העדה' והרע"ב מברטנורא: שהטעם שאין נשים חייבות במחצית השקל, דילפינן מדכתיב: "וְנָתַנוּ אִישׁ כֶּכֶר נֶפֶשׁוֹ" (שמות ל יב) איש ולא אשה. ובתשובת הגאונים (ליק סי' ק"כ) כתבו: שהוא נלמד ממה שפירשה

עלי הגיון

"במדבר סיני"

מדוע נתנה תורה באש במים ובמדבר? רבנו בחיי ע"פ המדרש

א. כיון שעמד אהל מועד אמר, יפה הוא הצניעות שנאמר: "וְהִצָּנַע לְכַתֵּם עִם אֶלֶּיךָ" (מכה ו ח). התחיל מדבר עמו באהל מועד. וכן דוד אמר: "כָּל כְּבוֹדָהּ בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוֹשָׁה" (תהלים מה יד). בת מלך זה משה, שנאמר: "וְסִכַּרְתִּי אֶת מִצְרַיִם בְּיַד אֲדָנִים קָשָׁה" (ישעיה יט ד) - אלו הן המכות שבאו על המצריים. "וּמֶלֶךְ עוֹ יִמְשֹׁל בָּם" (שם) - זה משה שהיה מלכה של תורה שנקראת "עוֹ" שנאמר: "ד' עוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן" (תהלים כט יא) וכתוב: "בִּי מְלָכִים יִמְלִכוּ" (משלי ח טו). לפיכך: "כָּל כְּבוֹדָהּ בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה". מכאן אמרו רז"ל: כל אשה שהיא מצנעת עצמה אפילו היא ישראלית ראויה היא שתנשא לכהן גדול ויעמיד ממנה כהנים גדולים שנאמר: "מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוֹשָׁה", אמר הקב"ה: זהו כבודו, שיהא מדבר בפניה, שנאמר: "וּבִבְּאֵה מֶשֶׁה אֶל אֱהֱל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת הַקּוֹל" (במדבר ז פט). ■

שלא עמד אהל מועד דבר עמו בסנה שנאמר: "וַיִּקְרָא אֱלֹהֵי אֶלֶּיךָ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה" (שמות ג ד). ואח"כ דבר עמו במצרים שנאמר: "וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה וְאַל אֶהְרֶן בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שם יב א) ואחר כך דיבר עמו במדבר שנאמר: "וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר" (שם ד יט) ואחר כך דבר עמו בסיני - "וַיִּדְבֹּר ד' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר" (ויקרא כה

"וַיִּדְבֹּר ד' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר סִינַי בְּאֱהֱל מוֹעֵד" (במד' א א) - "בְּמִדְבָּר סִינַי" שבו היה הר סיני. ובמדרש (במדבר רבה פרשה א): "בְּמִדְבָּר סִינַי" - ב'ג' דברים ניתנה התורה, באש ובמים ובמדבר. באש דכתיב: "וְהָרַם סִינַי עֶשֶׂן כָּל מִפְּנֵי אֲשֶׁר יִרְדַּע לֵי ד' בְּאֵשׁ" (שמות יט יח), במים דכתיב: "ד' בְּצִאתָהּ מִשְׁעִיר בְּצִעְדָּהּ מִשְׁדֶּה אֲדוֹם אֶרֶץ רָעֵשָׁה גַם שָׁמַיִם נִטְפוּ גַם עֵבִים נִטְפוּ מֵיָם" (שופטים ה ד), במדבר דכתיב: "וַיִּדְבֹּר ד' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר סִינַי".

ולמה נתנה בג' דברים הללו? לומר לך: מה אלו חנם לכל באי העולם אף התורה חנם לכל באי עולם וכה"א "הוי כל צמא לכו למים" (ישעיה נה א).

ולמה במדבר? לומר לך שאין אדם קונה התורה עד שיעשה הפקר כמדבר.

"בְּאֱהֱל מוֹעֵד" ובמדרש (שם) - "עד

מעשי גדולים

אין מדרש בלא חדוש

תגובתו של בעל 'המלאכת שלמה' כשגילה כי פרוש 'התוספות יום טוב' על המשנה דומה להפליא לפרושו. מתוך ספורים מתוקים מדבש להרב משה בן צבי

טוב' עבר שנית על פרושו הוא, הביא בו את דברי רבי יום טוב ליפמן, הוסיף עליהם, צטט אותם ונשא ונתן בהם: "... ויען שלמה ויאמר: "ברוך ה' א-לוקי אבותינו אשר נתן כזאת בלב אנוש יותר טוב מערכי והוא אלופי ומיודעי לעשות במלאכתי ביתר שאת וביתר עז וגם את שלי לא פסלתי, כי אין מדרש בלא חדוש..."

את פרושו מסיים רבי שלמה בדברי שיר:

שיר המעלות לשלמה
שזכהו הא-ל א-דונימו
להתחיל הספר גם להשלימו
ותכון כל מלאכת שלמה ■

במקום להצטער התלהב רבי שלמה מפלאי הבורא על ששני חכמים בשני קצוות תבל התכוונו ממש לאותם הדברים והחדושים: "... וישתומם שלמה על המראה ויחד לבבו לאמר: איך בדור אחד קרה דבר, שאחד יושב יחידי בפנתו בקרן זוית, בעיר חברון תוב"ב ואחד עם חברים יושב לו בארץ אשכנז והסכימו שניהם יחד לעסוק בעמלה של תורה ולהגיה המשנה ולבארה כמעט בסגנון אחד..." אחרי שראה את פרוש ה'תוספות יום

כאשר גמר רבי שלמה עדני (נפטר בחברון בשנת ש"צ 1630) את פרושו המיוחד 'מלאכת שלמה' על ששה סדרי משנה, קרה מקרה מיוחד במינו: באחד הימים הגיע לחברון יהודי מאירופה והביא עמו פרוש חדש ונפלא למשניות שחובר זה עתה בעיר פראג, הלא הוא 'התוספות יום טוב' של רבי יום טוב ליפמן הלר על המשניות.

כאשר הביט רבי שלמה על פרוש זה השתומם מאד; פרוש 'תוספות יום טוב' מקביל ותואם את פרוש 'מלאכת שלמה'. אותן ההערות, אותם החדושים, אותם מראי המקומות.

פרשת 'במדבר'

"וְאַתְּכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ לַמֶּטֶה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו.."

"ראש" - שיהיה ראוי בזכות עצמו ולא בזכות יחוס אבות

- אני הראשון..."

**"וְאַתְּכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ לַמֶּטֶה אִישׁ
רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו.."** (במדבר א ד)

בדרך זו מסביר רבי מאיר מפרמישלאן את הכתוב בפסוק בהמשך: **"נָשָׂא... רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן גַּם הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפַּחָתָם"** (במדבר ד כב) כשאתה מחפש **"ראש"**, אם הוא רק **"בְּנֵי"**, כלומר "בן של" בלי "יחוס עצמי"

"אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו", היינו; שהאיש הזה לא יהיה בן של קדושים, לא יבוא בזכות אבותיו, אלא הוא בעצמו יהיה: **"ראש לְבֵית אֲבֹתָיו"**. שיהיה ראוי בעצמו.

**הרה"ג שלמה לוינשטיין
מיוחד ל'גנזי המלך'**

ספר ויקרא מסתיים בפסוק: **"אֵלֶּה הַמִּצְוֹת... צִוָּה ד' אֶת מֹשֶׁה אֶל בְּהַר סִינַי"** (ויקרא כו לד) וממשיך בתחילת ספר במדבר: **"וַיְדַבֵּר ד' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי.."** (במדבר א א).

רמז יש כאן למה שאמרו חז"ל (עירובין נ"ד.): **"אם משים אדם עצמו כמדבר, זה שהכל דשין בו"** (כלומר, שמתנהג בשפלות וענוה) - **תלמודו מתקיים בידו ואם לאו - אין תלמודו מתקיים בידו.**

אומר ה'ליקוטי בתר ליקוטי: הגוים הם אנשים חזקים ובעלי כח גופני יותר מן היהודים, אך לא כן הדבר לענין החכמה והתבונה...

מסופר על רבי וחסידיהם שנסעו ברכבת והגבאי הכין עבורם 'הרינג' (דג מלוח). את ראשי הדג עטפו בחתיכת ניר על מנת לזרוקם.

ראה אותו גוי ושאל אותו לפשר מעשיו: **"מה אתה עושה עם ראשי הדג?"**

ענה הגבאי: **"ודאי ידוע לך, שאנו היהודים חכמים גדולים וחכמתנו באה לנו כתוצאה מאכילת ראשי הדג..."** - **"אם כן, אולי אתה מוכן למכור לי אותם?"**

- **"בבקשה, תן לי עשרה רובל לכל ראש..."**

קנה הגוי את הראשים בכסף רב ובעודו אוכל ראש של דג, פנה לגבאי ואמר לו: **"איזה טפש אני. במקום לקנות ממך ראש של דג בעשרה רובל, הלא יכולתי לקנות אצל הדייג דג שלם ברובל אחד?"** ענה הגבאי: **"נו, אתה רואה שזה עובד..."**

- הנח לו. אבל אם **"גַּם הֵם לְבֵית אֲבֹתָם"** שבנוסף ליחוס של אבותיו שהיו ת"ח גם הוא עצמו תלמיד חכם - אז **"נָשָׂא אֶת רֹאשׁ"**, קחהו!

הרבי מסאטמר זצ"ל נסע עם נהגו וראה יהודי הדור בלבושו כאחד האדמו"רי"ם. בקש הרבי מהנהג לעוצרו ולהסיעו. לאחר שנכנס לרכב פנה אליו הרבי ושאל אותו: **"מי כבודו?"** ענה האיש: **"אני נכד!"**

מסופר על "בן של" שהיה מזלזל ברב המקומי. למרות שלמד ונהיה תלמיד חכם בזכות עצמו, היה אותו "בן של" נוהג להזכיר לאותו רב שהוא עצמו בעל יחוס מכובד ולעומתו הרב - בן של חייט הוא...

פעם התבטא כלפי הרב: **"האם אתה יודע מי אני? האם אתה יודע איזו תעודת יוחסין יש באמתחתי? ומה היחוס שלך?"** השיב הרב: **"במגילת היוחסין שלך - אתה האחרון ואילו במגילת היוחסין שלי**

רמז

".. מנגד סביב לאהל מועד יחנו"

מי שגומל חסד עם דלים זוכה להשראת שכינה

אומר רש"י (במדבר ב ב): "מנגד" - מרחוק מיל כמו שנאמר ביהושע (יהושע ג ד): "אך רחוק יהיה ביניכם וביניו כאלפים אמה" שיוכלו לבא בשבת משה ואהרן ובניו והלויים חונים בסמוך לו'.

ורבנו ה'בן איש חי' מפרש ע"פ הגמרא (שבת קד.): א - אלף, ב - בינה, ג - גמול, ד - דלים... נמצא ש-ג'ד' מרמז על ענין עשיית חסד (גמול דלים). וכשאתה גומל דלים ועושה חסד, אתה זוכה להמשך האותיות - ה' ו', שזהו שם ה', כלומר השראת השכינה.

וענין זה רמזו בפסוק שלפנינו: "מנגד" - מן ג, כלומר; (ע"י גמילות החסד) מ-גד - "סביב לאהל מועד יחנו".

לאברך משיבת סלובודקא' שבבני ברק, לא היו ילדים חמש שנים לאחר חתונתו. בעיר הסתובבו שני אנשים משונים שהיו אוספים כסף לצדקה. אחד מהם, שהיה גר ליד הישיבה, בקש מאותו אברך לנקות לו את הבית לקראת החגים. הגיע האברך לביתו ונדהם! רצפת הבית היתה מכוסה ערמות של זבל. ראה שלבדו לא יוכל לעשות זאת, הלך והביא שני חברים וביחד ניקו את הבית באופן יסודי במשך מספר ימים. באותה שנה, בחדש תמוז, נולד לו בן.

מובן שלא ניתן בעינים "רגילות" לקשור בודאות בין הענינים, אבל זה בהחלט יכול להראות כי ע"י 'גמול דלים' זוכים ל- ה' ו' - השראת השכינה. ■

הבכורים ונמצא שלא היה צריך לחנך אותו בעבודה.

ענין זה רמזו בפסוק הקודם: "שמות בני אהרן הכהן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר: אלה שמות בני אהרן.. המשחים אשר מלא ידם לכהן" (במד' ג ב - ג).

"ואלה שמות בני אהרן הכהן נדב כלומר אותו לא צריך להכשיר, כי כבר עבד קודם לכן. אבל "ואביהוא אלעזר ואיתמר: אלה שמות בני אהרן.. המשחים אשר מלא ידם לכהן", אותם היה צריך להכשיר לעבודת הכהנים במשכן.

"וימת נדב ואביהוא לפני ד' בהקריבם אש זרה לפני ד' במדבר סיני ובנים לא היו להם.. (במדבר ג ד)

מה הקשר בין מותם לבין העובדה שלא היו להם בנים?

אומר ה'כתב סופר': מדוע לא היו להם בנים? כי לא נשאו נשים. מדוע לא נשאו נשים? כי לא רצו ילדים ומדוע? כי רצו רק ללמוד תורה ולעבוד את ד'. הנהגה זו אינה הנהגה נכונה, כי אל לו לאדם לעשות חשבונות כאלו. הם רצו להקריב אש - כדי להתקרב אל ד', אבל זו "אש זרה" ומדוע? כי "ובנים לא היו להם", נמנעו מלשאת נשים ולהוליד ילדים.

"מן שלשים שנה.. ועד בן חמשים שנה כל בא לצבא לעשות מלאכה באהל מועד" (במד' ד ג)

אצל בני קהת כתוב בפרשתנו: "לעשות מלאכה" ואילו בפרשת 'נשא' נאמר אצל בני מררי: "ואת עבדת משפחת בני מררי לכל עבדתם באהל מועד.. (במדבר ד לג).

מה ההבדל בין "מלאכה" ל"עבדה"? 'מחמר' בשבת היא לא מלאכה ממש וחיבים עליה רק מלקות (שבת קנד.). ואילו 'הוצאה מרשות לרשות', היא מלאכה גמורה מל"ט מלאכות האסורות בשבת מדאוריתא.

מסביר ה'משך חכמה': לבני מררי ולבני גרשון נתנו בהמות שישאו את כל המשא והם רק היו צריכים לחמר אחריהם. פעולה זאת לא נקראת "מלאכה", אלא "עבדה". היחידים שנשאו בכתף היו בני קהת ועליהם נאמר: "מלאכה" והיא נחשבת למלאכה בשבת. ■

- "של מי?"

- "של אברהם אבינו!"

- "מאיזו אשה?... שאל!"

"מטה זבולן ונשיא לבני זבולן.. (במדבר ב ז) "ומטה גד ונשיא לבני גד.. (שם ב יד)

שואל 'בעל הטורים': מדוע אצל זבולון לא נאמר "ומטה" ב-ו החבור 'כדרך שנאמר באחרים'?

ומתרץ: כי 'זבולון היה מפרנס ליששכר. וראיתי בתנחומא הטעם שלא אמר "ומטה" בזבולון כמו שאמר בכולן; ללמדך שהיה זבולון עוסק בפרקמטיא ונותן לתוך פיו של יששכר, לפיכך לא רצה הכתוב לעשותו טפל לו. לומר: ששכרו גדול כמותו. וכן הוא אומר: "עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר" (משלי ג יח). וכתוב: "פי בצל החכמה בצל הפסף" (קהלת ז יב). לכן חשוב הכל כמטה אחד וכאילו אמר: "יששכר מטה זבולון".

בין שני אנשים נתגלה סכסוך ובקשו לקחת להם בורר. אחד בחר לו כבורר את הגאון מוילנא והשני בחר ביהודי פשוט שלא הצטיין בגדלות בתורה...

ה'גאון' לא הסכים לשבת אתו ונמוקו עמו: "מאחר והוא עם הארץ שאינו יודע את הכתוב ב'שלחן ערוך' הרי שלעולם לא יוכלו להגיע לעמק השווה, שהרי 'דעת בעלי בתים היפך דעת תורה' (הסמ"ע סי' ג').

שאלו את הגר"א, האם יש לכך רמז מהתורה?

ענה הגר"א: "אצל יששכר כתוב: "ומטה" ואצל זבולון כתוב: "מטה זבולן" בלי ו' החבור, לומר לך שאין ביניהם חבור, כי יששכר הוא הלומד וזבולון עוסק במסחר.

"שמות בני אהרן הכהנים המשחים אשר מלא ידם לכהן" (במדבר ג ג)

למה הכונה "אשר מלא ידם לכהן"?

מסביר ה'פנים יפות': היה צריך לחנך ולהכשיר את בני אהרן לעבודת הכהנים במשכן. ואכן, ענין זה נגע לבני אהרן אביהוא אלעזר ואיתמר, אבל לא לנדב, משום שנדב בהיותו בכור כבר עבד קודם, כי עד למעשה העגל עבדו

"והיו לי הלוים"

➤➤➤ המשך מעמ' 1

המדרש: 'מה תולעת הזו אינה מכה את הארזים אלא בפיה והיא רכה ומכה את הקשה - כך אין להם לישראל, אלא תפלה' (תנחומא בשלח סימן ט). מה תולעת כחה בפיה - כך ישראל כחם בפיהם. הפה שלכם - חודר שריון.

הקב"ה אומר לשבט לוי אתם לא עובדים, אני אדאג ואני אצוה את כל ישראל שיתנו לכם מעשרות, אבל אתם לא תצאו לשוק החפשי ולא תהיו ביוזנס'מנים ולא שום דבר אחר, אלא, תעסקו בתורה ואני - אספק צרכיכם.

רואים שאצל הקב"ה נחשב יותר מי שיושב ועוסק בתורה תדיר והקב"ה מבטיחו: אני אספק את כל הצרכים שלך. אבל יבוא אחד ויאמר: אבל אני לא לוי, אני ישראל, מה איתי?

הרמב"ם פוסק לגביו בסוף 'הלכות שמיטה ויובל' מה יהיה הדין באחד שרוצה לשבת וללמוד כל הזמן, לא רוצה לעבוד רוצה רק ללמוד ממשיך הרמב"ם ואומר: 'ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מבאי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ד' לשרתו ולעובדו לדעה את ד' והלך ישר כמו שעשהו הא-לקים ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה ד' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים ויזכה לו בעוה"ז דבר המספיק לו, כמו שזיכה לכהנים ללוים. הרי דוד עליו השלום אומר: "ד' מנת חלקי וכוסי אתה תומיק גורלי" (תהלים טז ה) (הרמב"ם פרק יג הלכה יג).

מה פרוש 'ז'פרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים, אשר בקשו בני האדם'? איך אפשר ככה לחיות, בלי לעבוד, הלא יש תשלומים כגון: משכנתא, ארנונה, גמ"ח = גז, מים חשמל? אלא, שאחד שאין לו את החשבונות האלה, הרי זה כמשבט לוי והקב"ה מבטיחו לזונו ולפרנסו דבר המספיק לו כמו שזיכה את הכהנים והלוים.

אלא, שזה תלוי בבטחונו של האדם באלקיו, שהבטח בה' באמת, אין לו שום טרחה בעולם. אבל אנחנו צריכים לקנות את מידת הבטחון, כי זו אחת מהמצוות שצריך לקיים והלא מובטחים

אנו; 'והבטח בד' חסד יסוכבנו' (תהלים לב י). ומי לא רוצה שה' יסוכב אותו בחסדים? והרי כתוב: "'כְּרוֹךְ הַגָּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּד' (ירמיה יז ז) "אֲרוֹר הַגָּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאֲדָם" (שם פסוק ה). "אל תבטחו בנדיבים בְּכֵן אֲדָם שֶׁאֵין לוֹ תְּשׁוּעָה; תִּצָּא רִחוֹ יֵשֶׁב לְאֲדָמְתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אֲבִירוֹ עֲשֵׂתְנָתוֹ" (תהלים קמו ג-ד). ברור לנו שאנחנו צריכים לבטוח בד', אבל הבעיה שהתרגלנו לסמוך על עצמנו.

כשאדם אומר: "למה אין לי..." ו"למה אני לא כך וכך..." ו"מדוע חסר לי..." ולמה איני יכול לאכול מזה..." ו"אילו היה לי עכשיו..." האדם הזה מסכן. הוא אף פעם לא יגיע לשבעה. "אהב כסף לא ישבע כסף" (קהלת ה ט). 'מי שיש לו מנה רוצה מאתים'.

רק מי שזוכה לחיות בהסתפקות ברמת חיים ירודה במושג העממי, מי שחי בלי דאגת הפרנסה המרובה, אשריו בעוה"ז, כי הוא לא נזקק. הוא מוכן לישון על הרצפה, על הספסל, על הסטנדר בכולל, אין לו בעיה. העולם הזה לא מטריד אותו. הוא מאושר, אין מה שידאג אותו, אין מה שיפריע את מנוחתו, הוא שלו ושקט ומאושר ושמח בכל עת. כמאמר החכם: 'בֵּן זִמְאָא אוֹמֵר: ..אֵיזִיזוּ עֲשִׂיר הַשָּׁמַיִם בְּחִלְקוֹ, שְׁנָאֵמֵר: "יִגִּיעַ כְּפִיָּה כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ" (תהלים קכח). אֲשֶׁרֶיךָ, בְּעוֹלָם הַזֶּה. וטוֹב לָךְ, לְעוֹלָם הַבָּא'. (משנה מסכת אבות פרק ד)

כתר התורה

למה אנשים באמת לא מאושרים? כיון שכל הצרות והבעיות של האדם בעוה"ז - זה כשהוא לא משיג משהו שהשני השיג יותר ממנו, כשהוא רוצה עוד משהו וזה לא בהישג ידו, זה הצער הגדול שלו. אם אדם ידע לבטל את ההרגשה הזו ולעבוד על זה ויצליח, הרי הוא מאושר. אשריו כבר בעולם הזה, חוץ ממה שיקבל שכר פי כמה וכמה לעולם הבא מאדם אחר כי הוא הצטער לכבוד התורה, הוא העריך אותה יותר מכל דבר.

יש מי שלומד תורה, אבל מה, בשעת הלמוד חשקה נפשו לאכול סנדביץ' מפותבג או נס קפה עם עוגה ולאחריו סיגריה, אז הוא קופץ חצי שעה לקנות

לו... האוכל יותר חשוב מחצי שעה של למוד תורה..

אדם שיודע את ערכה של התורה, ש"קָרָה הִיא מְפִינִים וְכָל חֲפָצֶיךָ לֹא יִשְׁוּ כָּה" (משלי ג טו)... יבזבז רגע בשביל לקנות סנדביץ' טעים יותר? ישנם אנשים שמוכנים לשלם לאברכים כסף ולפרנסם במשכורת שמנה כדי שיהיו שותפים אתם בתורתם והאברכים אינם מסכימים. "חלילה, אני אמכור לך חצי ממצוות תלמוד התורה שלי, בשביל כסף?" לא מוכן! יתרה מזאת יש אנשים שרוצים ללמוד תורה דוקא מתוך דוחק ומתוך צמצום, 'שגדולה אחת בצער ממאה שלא בצער' (אבות דרבי נתן). כן כתוב: 'מה טעם הָאֱלֹהִים לָךְ שְׁלֵמָה' (שיה"ש ח יב) ר' חייא בריה דרבי אבא דיפו אמר: "הלומד תורה בצער נוטל אלף שלא בצער" (רבה שיה"ש פרשה ח).

ועוד מוסיף הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק ג הלכה ו): 'מי שנשאו לבו לקיים מצוה זו (של למוד תורה) כראוי ולהיות מוכתר בכתר תורה לא יסיח דעתו לדברים אחרים ולא ישים על לבו שיקנה תורה עם העושר והכבוד כאחת' כך היא דרכה של תורה פת במלח... אם אתה רוצה לזכות בכתר תורה כראוי לא בכתר עבודה, דהיינו; עובד מצטיין עם תעודה! לא ישים על לבו שיקנה תורה עם העושר והכבוד כאחד כי זה שני הפכים: זה חומר וזה רוח. ככל שהולך לרוח הוא מתרחק מן החומר. ככל שהולך לחומר הוא מתרחק מן הרוח. חושבים שכסף מביא אושר. טעות! כסף מביא לרודפיו; מתחים, מריבות, קטטות וצרות וגם הרבה עבירות, אבל מי שחושב לקיים את התורה מעוני, סופו של דבר שיקיימה מתוך עושר, כיון שעמד בנסיון העוני ולא עזב את התורה הרי ודאי שלא יעזבנה כשירווח לו, אלא אדרבא, יתמיד וישתעשע בה בשמחה.

כתוב: 'כָּל הַמְקִיִּים אֶת הַתּוֹרָה מְעַנִּי הַהִבְטָחָה הָא-לוֹקִית סוֹפּוֹ לְקִימָהּ מְעֻשָּׂר' (אבות ד ט). הקב"ה אומר; אם בשבילי, בשביל התורה שלי, אתה מוכן לקיים אותה גם מתוך עוני, אני אדאג שסופך שתקיימה מעושר. זה לא ענין של פרס אלא שאם העוני לא העביר אותך על דעתך והיית מוכן לשמור תורה ומצוות בלי שאלות אני סומך עליך ובטוח שהעושר לא יעביר אותך על דעתך ותמשיך לשמור תורה ומצוות. ■

בס"ד

ישועות

מופלאות ועצומות וניסים גלויים

כהבטחתו של הגה"צ המקובל רבי יצחק כדורי זצוקללה"ה:
 "ישועה נצחית מופלאה למעלה מדרך הטבע" לכל מי שיפקוד תפילה על ציונו הקדוש של
 התנא האלוקי, מפרש המשנה, רבן ומאורן של ישראל

מכון רבינו עובדיה מברטנורא

זי"ע ועכי"א

ביוםא דהילולא רבה יום שלישי ג' סיוון הבעל"ט

אשר כיהן כראש רבני ירושלים ומנוחתו קודש במערה שלמרגלות הר הזיתים
 והגורע בשם מרן 'החיד"א', 'הבן איש חי' וגדולי ומקובלי הדורות בירושלים
 כמקום המסוגל לניסים גלויים ממש.

חולים שנרפאו • מציאת זיווג • פרנסה מהשמים • זרע של קיימא

עצרת תפילה מרכזית בשעה 6:00 אחה"צ
 בראשות גדולי ומאורי ישראל שליט"א

הודעות חשובות למתפללים:

- חברת "אגד" תתגבר את קווי התחבורה לכותל המערבי ביום שלישי מהצהריים ואילך.
- ההורדה בתחנת אחת לפני הכותל.
- ניתן להגיע למערת הציון בהליכה רגלית של כ-5 דקות מהכותל דרך מרכז המבקרים של "עיר דוד".
- בסיוע עיריית ירושלים הוסדרה השנה גישה נפרדת לנשים עד לקיר הציון הקדוש.
- שתי קרה וכיבוד קל יוגש במקום במהלך היום.

יעמדו על הברכה

נחת רוח לג'ורה בת ג'מה	רפואה שלמה למיטל בת עליזה
חזרה בתשובה למרקו בן רוסאנה	זיווג הגון למילי בת שרה אורה
חזרה בתשובה לאנג'לו בן רוסאנה	רפואה שלמה לאורה בת שלומית
חזרה בתשובה לאונה בן פטינה	רפואת הנפש והגוף לחנה אורלי בת מרים והצלחה למרים בת טווס וכל יוצאי הלציה
חזרה בתשובה לאוג'ניו בן ספראנצה	זיווג הגון לרפאל בן ברכה
לע"נ בנימין בן חיים ישראל כב' באדר תשל"ט ועדנה בת יוסף ג' באייר תשס"א	רפואה שלמה ולידה קלה למיכל בת נעמי ופרנסה בשפע לניר אליהן ופנינה
זיווג הגון לפי שורש נשמתו לעמי בן עדנה	הצלחה לכל עם ישראל

בס"ד

סופ"ש במלון כינור

שבת פרשת בהעלותך יד' בסיון

8-10/06/2006

מיום חמישי עד מוצאי שבת

התאריכים תכנים:

שבת פרשת ואתחנן יא' באב

4-6/08/2006

מיום שישי עד יום ראשון

שבת פרשת שופטים כט' באב

23-26/08/2006

מיום רביעי עד מוצאי שבת

להזמנות: 03-6777779

בין השעות 9:00-15:00

בימים א'-ה'

ביום ראשון 28/05/06

הנסיסה חייב!!!

השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

עכו

באודטוריום גבורי סיני

העבר לזכות מנצח בן חנו למחללה במשפט

ביום שלישי 30/05/06

דמי כניסה 10 ש"ח

השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

טבריה

היכל התרבות יד שטרית

ההוצאות מאובסחות

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

WWW.SHOFAR.NET

ברישיון משרד העבודה והרווחה

שירותי כח אדם וסיעוד

- עובדים זרים מכל העולם
- טיפול בקשישים, מוגבלים ונכים במסגרת חוק הסיעוד של ביטוח לאומי
- מטפלים למשך 24 שעות - אפשרי ללא לינה • מענה מידי לכל פניה

1-700-704-204 פקס: 08-9356686 נ"ד: 050-8779779 רח' הרצל 96 רחובות, מיקוד: 76548 raz2004@bezeqint.net

היתר עסקה

הינו מבית הדין הגבוה לצדק של
הרב הגאון ניסים קרליץ שליטא הרב הגאון הרב סילמן שליטא.

מומחיות בידיך

פינוטק נותנת לך את הכלים להיות מומחה
בשוק ההון ולהשקיע בחוכמה ב:

- מט"ח
- סחורות (זהב ונפט)
- מדדי מניות
- אופציות

לקוראי שופר ניוז,
ארבע כנפות וגנזי המלך
מתנה בשווי \$50

בוא ללמוד מסחר במט"ח
וצבור מומחיות בעזרת פינוטק:

קורסים מקצועיים ע"י מרצים בכירים
אימון אישי בביתך ללקוחות (VIP)
מערכת אינטרנטית ידידותית להפעלה
חשבון אימון חינם להתנסות

שיעור הכרת המגמות
בשוק ההון והמט"ח
חייגו *2021 להרשמה
www.FINOTEC.com